

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Slava Ti, ki si nas kmete ljubil.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za $\frac{1}{2}$ strani K 40, za $\frac{1}{4}$ strani K 20, za $\frac{1}{8}$ strani K 10, za $\frac{1}{16}$ strani K 5, za $\frac{1}{32}$ strani K 2'50, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznamilu se cena primerno zniža.

Štev. 34.

V Ptiju v nedeljo dne 24. avgusta 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

Podpisani. — Demobiliziranje sovražnih armad. — Lov zmešnjave gledě Albanijs. — Turčija Adrianopol obdržati. — Nevarnost za bodoče dni.

Poglaviti viharji na Balkanu so torej po-
na ponehali in čez od potokov krvi pre-
ne pokrajine se razširja od stotisočev za-
mir. Mirovna pogodba, ki so jo bojujoče
države pod političnim vodstvom modre Rusije v Bukarestu sklenile, je podpisana in
zaveta. Prizadete države so pričele
bilizirati in opešano vojaštvo se
zopet nazaj k plugu in v delavnico . . .
mir, po grozovitem enoletnem klanju
zavestni mir. Zastopniki posameznih držav
pri zadnjih banketih in slavnostnih
lepih nagovore, iz katerih je tako
zvezelo, kakor da bi bil papirniti mir
nblazil tudi vsa sovražna čustva v ljud-
stvu. Zemljevid balkanskega polotoka je
menjen, to je resnica. Ali vse je preprčano,
pogodba iz Bukaresta ne bode
dolgega življenga. Še manj
upati, da bi ta diplomatska pogodba od-
enkrat za vselej že desetletja trajajoče
balkanske zmešnjave. Mirovno pogodbo v Buka-
restu je diktirala slovenska opešanost,
pa od od dr. Daneva pospešena ter po-
voda onemoglost Bulgarije. In mir, ki je
vsled začasne slabote enega ali večih
Poizkusov domovnikov, nima nobene trajnosti . . .

Podpisani je mir, to je gotovo. Diplomati
meli tudi lepe govorje, to je istotako res.
kraljevskih oklicih na posamezne domu-
arme se čuje že ves drugi ton. Seveda
Ali bulgarski manifest govori že o bol-
jievih, v katerih se bode neugodni uspeh
popravilo, govorji torej o novi bal-
kanski vojni, ki bode prejali
prišla in zahtevala nanovo hekatombes
žrtev. Bulgarija je bila na
obzirno krivični način oro-
pa tisto, kar si je v res-
ju bitkah od Turčina prido-
ta. Ta krivica grizla bode v bulgarskih srčih
sovraštvo do Srbov in Grkov rastlo
v vsakem letom, poraženi panslavizem ne
mikar teh nasprotij premostil. Odloči-
na Balkanu torej še ni padla!
Sicer nastopajo že zdaj zopetne balkanske
zmešnjave. V prvi vrsti vsled turškega na-

predovanja. Medtem ko so se nekdanji
balkanski zavezniki med seboj klali, se je
Turčija zopet oddahnila in je svoje moči zbrala.
Vrgla je velikansko armado v Tracijo, zasedla
nanovo svojo nekdanjo trdnjavu Adrianopol, jo
zopet moderno utrdila in poslala svoje vojaštvo
celo naprej proti starim bulgarskim meji. Turčija
se ednostavno požvižga na nasvet veselil in
sklepe londonskih konferenc, — in kakor vse
zgleda, bude Turčija v resnici vijal-
let Adrianopol obdržala. Bulgarija
se zdaj proti turški armadi, ki šteje baje že
240.000 mož, ne more braniti. Prvič zato ne,
ker je docela opešana, drugič pa zato ne, ker
mora svojo armado vsled pogodbe v Bukarestu
demobilizirati. Grki in Srbi seveda tudi ne bo-
dejo niti mezinca genili, da bi rešili Bulgarijo iz
te zagate. In velesile, evropske velesile — se
naj grejo solit! Te vedno nesložne ve-
lesile so na Balkanu ves kredit iz-
gubile. Kakor mačka in pes segledajo te ve-
sile. In počasni njih diplomati so postali že ka-
rikatura. Skupaj ne budejo velesile proti Tur-
čiji prav ničesar napravile. Morda pa bode kak-
šna posamezna velevlast kaj ukrenila? Težko,
težko da bi prislo do kaj ostrejšega nego do
diplomatskih svaril, not, priporočil. Avstrija
ima prav nobenega vzroka zadržati Turčijo v svojem napredovanju. Avstrijski ministri bi morali na glavo
pasti, ako bi hoteli naše vojake za druge po-
kostanj v ogenj pošiljati . . . Rusija seveda bi
rada nastopila. A potem se mora razviti vpra-
šanje aziatske Turčije in tu bi stopila nakrat
Anglija proti Rusiji. Kajti Anglija ima v Aziji
ruskim nasprotojoči interes. Sploh pa se Anglija
mohamedanskem svetu ne sme zameriti. Kajti
angleške kolonije štejejo velike, milijone
in milijone brojče množine turškega prebival-
stva. Nato mora Anglija misliti, drugače ima
jutri v svoji Indiji revolucijo . . .

Vse to je za Turčijo ugodno! Sicer pa se
pojavljajo hude spletke tudi v Albaniji.
Albanska plemena nočajo Črno-
gorcem oddati niti pedi svoje
zemlje. In tako se pripravljajo tudi tam
zopet novi boji!

Slavospevi o došlem miru so torej skoraj
prerani. Možnost do komplikacij je
še vedno velika. In „strah“ velike
evropske vojne še niničigginil. Mi-
nulo bode morda še par let, — ali končno
pride gotovo do te evropske vojne. Čeprav se
je torej zdaj na političnem nebu pojavil plavi
prostorček, je bodočnost vendar v temem ob-

laču zakrita in — upajmo, da bode Av-
strija za vsak slučaj pripravljeni!

Politični pregled.

18. avgust kot 83. rojstni dan našega
ljubljene cesarja praznoval se je zopet
na običajni način po vsej naši monar-
hiji in tudi po raznih mestih inozemstva.
To praznovanje je pač zopet dokaz, s kako
čudovito ljubezljivo visi vsi narodi na svojem
cesarju, na tem belolasmem starčku, ki drži
še vedno takoj krepolj krmilo državne barke
v svoji roki. Kot oseba že je ta naš nevpol-
gljivi, krasni cesar vzor in ideal. Še bolj pa
kot vladar. Nemški cesar Viljem II. je šele
pred kratkim izrazil, da je naš vladar Franc
Jožef I. v zadnjih časih evropski mir ohranil.
In zato je pač najpravilnejši a tudi najlepši
naslov Franc Jožefa I. „mirovni cesar“. Iz teh
vzrokov mu mora biti ne samo Avstrija, marveč
vsa Evropa, ves svet hvaležen. Bog nam obvari
in ohrani „mirovnega cesarja“!

Vojna in gospodarstvo. Kako hudo so ško-
dovale vojne zmešnjave na Balkanu tudi av-
strijskemu gospodarstvu, dokazujo značilne šte-
vilke izvršenih konkurzov. Leta 1911 prevzelo
se je od prejšnjega leta 1183 konkurzov; novih
konkurzov pa je prineslo to leto 1304. Leta
1912 pa se je prevzelo iz prejšnjega leta že
1248 konkurzov, medtem ko se je pojasnilo te-
kom leta še 1838 novih konkurzov. Torej so
vsled vojnih dogodkov na Balkanu narasli kon-
kurzi v Avstriji za 534, to je za 41 procentov!
Samo na Tirolskem se je povečalo število kon-
kurzov od 84 na 146. Iz teh žalostnih številk
je razvidno, kako grozovite rane so bile bal-
kanske zmešnjave našemu gospodarstvu.

Kloufač v Ameriki? Znani češki hujšač
in poslanec Vaclav Kloufač, ki je vedno po
Srbiji in Rusiji potoval ter proti lastni avstrijski
domovini hujščak, je odpotoval v Ameriko in
in hoče baje tam ostati. Prav ima! Škoda le,
da ni vzel vse panslavistične hujšače seboj . . .

Poslanec Fresl, duševni bratec Kloufača in
istotako panslavistični češki hujšač, kupil si
je zdaj pri Budjevcih posestvo za 220.000 kron.
Premislite je, da je Fresl po Pragi poučeno
svetilice prizgal, predno je bil v poslaniške
zbornico izvoljen. Politika torej ni slab, „kšeft“!

Proti izseljevanju v velikem imamo vendar-
le nekaj postavnih določb. Kako velikanska
škoda prinaša izseljevanje vsemu našemu gospo-
darstvu, je itak znana stvar. Med najnevarnejše
izseljevalne firme spada „Canadian Pacific“

Smešno cen, nepoplačen poskus!

Tvegajte 12 vinarjev za nakup zavoja pralnega izvlečka „Ženska
hvala“! Namočite z njim perilo črez noč! Čudite se prihodnje
jutro, kako lahko in brez truda Vam je treba s Schichtovim
milom in toplo vodo le izplakniti nesnago brez vsakega napora.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake, romarje itd.

družba“, ki še vojaški dolžnosti podvržene mlade ljudje v velikih množicah izseljuje. Zato se vrši proti tej družbi zdaj v Galiciji okroglo 50 sodnijskih razprav. Tožen ni samo lovski glavni agent Haluszka, marveč tudi cela vrsta podagentov po celi Galiciji. Vlada naj bi enkrat odločno proti izseljevalnim pijačam nastopil.

Oj ti davki! Naš finančni minister še vedno jamra, da so davki premali. Kako stoji stvar v resnici, dokazuje sledeči slučaj: Velika fabrika platna bratov Fiedler v Deutsch-Prausnitzu vstala je delo. Izdal je na uradnike, mojstre in delavce okrožnico, v kateri pravi, da vstavi delo edino zaradi neznotnih davkov. 400 delavcev je brez dela!

Zopet politični napad v Zagrebu. Kako žalostne so politične razmere na Hrvatskem, dokazuje zopetni atentat na kraljevega komisarja barona Skerleca. Neki Dojcjič, ki je bil baje od hrvatskih organizacij v Ameriki odpoljan, ustrelil je na javni cesti na komisarja ter ga na levi roki ranil. Morilca so zaprli. Pred sodnikom je izjavil, da je hotel s svojim atentatom Dunaju dokazati, da se hrvatsko ljudstvo ne pusti več zatirati. Blazno hujskanje na eni strani, nesrečna vladina politika na drugi strani rodi take eksaltirane zagrižence, ki misljijo z navadnim umorom zistem spremeniti. Blazni čini hrvatskih fanatikov bi morali merodajnim krogom oči odpreti!

Državni grehi. S številkami dokazano je, da je ljudsko blagostanje v onih državah največje, kjer se je za ljudsko šolstvo najbolj preskrbelo. V hranilnicah denar vložen ima od vsakih 100 prebivalcev: na Danskem in Švedskem 53 oseb, na Nemškem in Francoskem 30 oseb, v Avstro-Ogrski 14 oseb, na Ruskem pa celo samo 4 oseb. Mi smo torej v gospodarskem oziru med slabejšimi. Ni čuda, kajti v naši državi izdalo se je preteklo leto za ljudsko šolstvo le 58 milijonov kron, za ječe pa skoraj 62 milijone kron. Pač žalostno!

kovalce cerkve brez vzroka vun metati? Ali smo župnik lepo cesarsko pesen sredi v petju pretrgati in pred oltarjem pri cesarski maši nečuvani škandal povzročiti? To je motenje vere, pa tudi žaljenje cesarja!! Župnik, ki si to dovoli, sliši v norišnico ali pa v kriminal!... Čeprav pa je cerkev? Cerkev je lastnina Nemcov in Slovencev, ki so vsi denar zanjo dajali! Od koga pa živi župnik? Od slovenskega in nemškega denarja! In boljše mu gre, nego nam!... Ko sem bil še mlad, čuli smo v cerkvi nemško in slovensko pridigo. Takrat še nismo imeli nobene nemške šole, vendar pa smo znali vse cesarsko pesem tudi nemško peti. Pravim torej: cerkev je lastnina vseh, župnik živi od vseh, zato mora tudi vsem ednako pravico dati! Tako nesramno posvanje pred oltarjem, kjer se župnika ne more za jezik prijeti, si izprosim enkrat za vselej. Ljubi Bog ni samo za slovenske prijatelje Srbov! Radoveden sem, kaj bode škop k temu škandalu rekel? Po gostilnah se čuje, da hoče mnoho ljudi zaradi župnika iz katoliške vere izstopiti. Vidil sem že to zadavno polo, ki nosi mnogo podpisov. Ni čuda, ako se nam daje namesto mirnega katoliškega duhovnika navadnega političnega hujšaka! Niti iz slovenskih gostilen se nemških govorov ne meče. No, jaz ne budem iz vere prestopljal; ali dokler bode ta župnik, me ne vidi več v cerkvi.

Kmetski prijatelj iz okolice.

Sv. Barbara v Halozah. Dragi čitatelji! Danes poročam Vam nekaj malega od našega oberklerikalca g. Habičaka, adjutanta fajmoštva Vogrina; grozno se jezi, da ga „Štajerc“ štrigla; pa počasi dobi še od nas zažluženi križec iz kartona za zasluge, ki jih je dosegel zadnjči pri agitaciji Slatinskih volitev; klerikalci se grozno jezijo, kje čutijo, da svojega cilja gotovo ne bojo dosegli; saj vam nič ne bode pomagalo, čeprav je vaš komandant prišel na volišče z sedlarskim fürtuhom ter z veliko torbo, v kateri je imel polno postav; da pa se ne bi mu kje zmešale, imel je g. Habičák en prav lepi pajtl dišečega duhanja. Pred častitim g. fajmoštom se pa postavi pred na široko kot petelin na dvorišču; si pač misli: „Tukaj jaz sem vaš gospod, kod na strehi en kokot!“ Pri Sv. Ani pa ni dobil adjutanta nobenega kosila i. t. d. Zato pa zdaj baje hoče odložiti svojo velikansko cekmoštrsko čast. Ubogi Drašek! Zdi se nam, da sta z fajmoštom ves med polizala; Bog ve kaj je vzrok temu? Drašek, Drašek, mi imamo v tem oziru mnogo sočutja z teboj. In naša Lizika, oh ta krasna mladika, zadnjči enkrat se je peljala v Ptuj, seveda da z fajmoštom skupaj in še tako, da eden proti drugemu se gledata, kakor kakšni zaljubljeni parček. Oh, krasna deklica Haloz! Vse je v njo zaljubljeno. Zato pa imata z fajmoštom popolnoma prav, ako se v zaprti kočji vozita... Kapelan Bazniku pa se lepo zahvaljujemo, da je zraven Benceljna tako grdo šuntal črez „nemškutarje“ pri tistem kresu v Gruškovcu. Saj si dobro pomnimo; v jeseni naj pa gre mošta fehtati le k svojim prirvencem, kajti pametni „nemškutarji“ in liberalci mu tokrat bomo že duri pred nosom zapotnili! Sicer ako res ne morete Nemcov trpeti, zakaj neki pa potem Vogrin inzerira v nemških časopisih z svojim vinom, kajti črnuhi dobro vejo, da Nemci poštano plačajo; nemški groš vam pa šmekata, kaj ne, gospodine?... Toliko za danes, prihodnjči zopet kaj novega!

Selica ob Dravi. Nekaj nespodobnega smo videli mi Selniški „Štajercijanci“, kako so tu zraven (Neuhansa) divjali in kričali. Zraven je bil tudi tisti g. kaplan Božiček, ki je ravno slovo jemal od Selniških učiteljev, kakor tudi od Ane K. in Jozefine N.; bilo je že pozno v noči okoli 12. ure. Ali se spodobi to za farja? Se pač vidlo, kakšen zgled je dajal Božiček ljudem.

Od sv. Štefana pri Šmarji. Predragi „Štajerc“! Sprejmi najlepšo zahvalo za trud, da si bil toliko dober, in si nam poslal žehnik, sodo, žafjo in krtačo za našega g. župana. Prav lepo bi jih bili lahko oprali, pa so se nam žalibog izgubili neznano kam. Ako Ti je mogoče,

dobji moj „Štajerc“, ko greš malo dal je manj mnog svetu, kakor pa nas eden, bodi tako dober duhovščina, prijazen, pa pogledi še, kje se neki skrivajo verenu ljudjan in nam jih nazaj pripelji; povej pa mojih stopin drugim, naj jih iščejo, naša Stefančanka obiskoval jih je razpisala lepo nagrado za tistega, ki bi imel 15. avgusta župana in jih pripeljal nazaj. Prenosti premen „Štajercu“! Ti ne veš, v kaki zadregi smo, slovenska god so se nam naš cenjeni g. župan izgubili; kaževesnost je kaka sila, pa si ne vemo pomagat, ker nista, ako mamo župana. Smili se nam pa tudi Platobornoro pri kova Tereza, ko hodi dan po dan po Drobni potrudile g cesti in milo gleda, odkod pridejo na g. k. obirati ter „en groš“, je rekla, „bi rada dala, samo vino vencev jih še enkrat videla.“ — Zato Te pa, naš brajev, ka „Štajerc“, mi Stefančani prav lepo prosimo vzniki pri magaj nam poiskat župana; mogoče, da je naši stran sreča bolj mila ko pa nam. V upanju, da prestandkov ponino prošnjo uslišiš, se Ti vsi skupaj žekovih dr prej zahvaljujemo.

Dol pri Hrastniku. Takaj se je pod imenom, tem bralnega društva neka veselica napravila, henc od d takoj po litaniyah, da se ljudje preje ne potegnenci, idejo. Zbral so se kmetje, učitelji, kolodreni potre pomočniki. Neki škrabantus je tako dobro govoril so vse da smo se skoraj vse jokali. Povzdignila dva debelega Podmenika, češ da ta edino kroganjem društvo „gor drži“; seveda, kjer ima manu vrat, časa; jamjal je tudi, da se je ravno tega midjanjšimi ki „toliko dobrega storil“, iz občine spravil so šli g. Ljudje so si mislili, kaj vse se bode govorilo ljudstvu, kjer so tudi kmetje skupaj prišli. Tudi dr. Kuklet voj in neki kramar (menda Edelsbacher) iz Laga ta nadga sta prišla gledati, kaj bo. Pa ni bilo tragi stoji. vsaj nič koristnega se ni govorilo. Misliš skopilo in da se bode govorilo, kako se krompiščakar ne kako se gnoji, drevesa cepi, trsje požlahti, na to izvir se čebele komandira, da kmeti dobitek pašilim da sejo, kako se živino krmi, svinje redi, žuren spo zdrave in debele itd. itd. Ali od takih konzra blagoslo rečeh nismo ničesar slišali. Za pravake tak... Zakon učne ter koristne stvari niso potrebne... Imjamamo prav mlađi g. učitelj (ni mu zameriti!) rešil na d nekemu posestniku: za kmete bi bilo treba Josef brati, pa manj delati! Kmet si je mislil: moral zapri bi že nekaj povedal, da bi si dalje čas zapri obču nil! Tako se je cela priredba brez načina obču nesreče končala. Skribantus jo je potegnobil si Celje; domačini smo ga namreč hoteli vyzvanilih in kaj da je in od kot da je... Župnika in kraljubljen na nismo videli na veselicu, čeprav je bil tudi prod polnoma „slovenska“; seveda, veslice so moro ostal kom prepopovedane in tega se držijo... Ker je i kmet šel je pred par tedni župnika vnapravil ali sme delavcem v petek meso napravil se do so svoje delo končali. Pa se mu ni dovenarju. Seveda je kmet to napravil, kar mu je prav občinsko narekovala. Župnik fehta vsako leto, seveda vzbri bi vse, kar kmet prideluje. In imeli smo priča pokojn zakaj kmet v nedeljo seno suši ter vozi. Ta dobiva kmet si je mislil: čakaj, župnik, jaz ti boste zdaj n praprota dal in ga mora sam v nedeljo poškol plati... Z Bogom!

Vojnik. (Blagosloviljenje novem, da stopniček cerkvi Marije Devi vodnici Kinč vojniške fare, zlasti tega trga, se skodn imenovati cerkev Mar. Dev. na 140 m visokočini s grčico. Njen začetek ni znan, le cesar Jožef bode jo je kot tretjo cerkev dal deloma podružnega sam p 30 let pozneje l. 1820 so jo tržani zopet predstrelje vili, in tako je do danes pri večkratnega iz skrbnem popravil ostala, ter se v njih ob Marijo slovni praznikov božja služba darovala. Zaradi tega jan visokosti je vidna daleč naokoli in poprečno od prišedši iz Celja jo hitro zagleda. Krasni odbor razgled od te cerkve na ravnini do Celja ter sent solčavskih planin in gore sv. Uršule itd. Sobljeni nice pa od druge ali srednje cerkve sv. Florjanček, ki Mar. Dev. so bile poprej bolj za silo in da zastavljajo težavne, zato so tržani, ki se za to da se ve posebno zanimajo, poskrbeli, da so se primerne in krasne stopnice s 257 stopinami iz cementa napravile, ki bodo gotovo moč visokim cerkvam v zgled in spodbudo slike vsak, Prvo skrb za to lepo in bogoslužno potrebujejo sta prevzela dva tržana, gospoda Ignacem Franc Kociper kot cerkvena ključarja, ki naše po fari za denar prosila in ga zbirala, pa takor ot dalej pri darežljivih rokah potrkala. Trejnosti dub

Ime
MAGGI
jamči
za izvrstno kakovost
MAGGI-jevih kock

MAGGI po 5 vin. za 1/4 litra naj
finješe goveje juhe.

Le-ta so najboljše!

Blagovolite to upoštevati
pri nakupovanju.

Dopisi.

Sv. Lenart slov. gor. Dragi „Štajerc“! Na cesarja rojstnem dnevu bil sem tudi jaz v cerkvi v sv. Lenartu. Ko se je začelo peti cesarsko pesen, peli so vsi: Nemci in Slovenci. Saj imamo vendar vse cesarska radi. Šlo je tudi čisto lepo. Ali nakrat, sredi v prepevanju cesarske pesni, zamahal je župnik od oltarja sem in nehalo se je peti. Potem se je župnik obrnil ter je zaklical: „Konštatiram, da se je cerkvena služba božja na menom a motila!“ Še glasnejše pa je zakrical: „Die Ruhestörer hinaus!“ Potem je šlo vse iz cerkve... Zdaj vprašam: ali je to motenje miru, ako se skupno cesarsko pesem poj? Saj ta pesen se vendar v vseh jezikih ednako poj? Vprašam nadalje: ali ima župnik pravico, obis-